

Francesc FOGUET, Olívia GASSOL (ed.)

**L'humor constructiu. Vindicació de la Colla de Sabadell:
Joan Oliver, Francesc Trabal i Armand Obiols**

Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2020, 220 p.

Militància literària

El 2019, Any Colla de Sabadell, es van dur a terme una sèrie d'homenatges al Casal Pere Quart amb motiu del centenari de la formació de la Colla de Sabadell. *L'humor constructiu* compila i amplifica les intervencions del primer simposi (realitzat). De fet, constitueix una aproximació al nucli de la Colla, «un dels projectes més irreverents, iconoclastes i innovadors» (FOGUET, GASSOL 2020, p. 5), des de diferents àmbits, com la història, la literatura i la cinematografia. Aquesta diversitat d'enfocaments demostra la magnitud de la seva obra, material i immaterial.

Quatre línies temàtiques estructuraven el llibre. En primer terme, Joaquim Sala-Sanahuja i Marc Comadran aborden el context històric, social i literari que va propiciar el sorgiment del grup, revisen conceptes com el de localisme i el d'avantguarda i també es remeten a les polèmiques fundacionals. En segon terme, Anton Carbonell, Magí Sunyer i Pep Sanz exposen sumàriament les trajectòries dels tres membres. En tercer terme, Maria Campillo, Antoni Isarch, Teresa Iribaren i Aïda Ayats analitzen aspectes més concrets, com ara l'impacte del cinema en l'obra de Trabal o el diàleg amb la tradició en la poètica de Pere Quart. A mode de cloenda, Antoni Dalmases reivindica l'actualitat i la pervivència de la Colla.

Es pot considerar que, en efecte, *L'humor constructiu* refuta certs tòpics. Posa en relleu la tasca intel·lectual del *Coro* de Santa Rita i, escaientment, destaca la figura d'Armand Obiols, vinculada a la crítica i sovint exclosa del currículum. Sanz en delinea els diferents àmbits d'actuació, que es podrien dividir en producció escrita (poesia, narrativa, traducció, articulisme) i acció cultural (a Catalunya i des de l'exili). Si bé reconèixer el corpus diguem-ne físic d'Obiols és necessari, ho és encara més la reivindicació de la seva tasca com a intel·lectual. Sense el rigor, l'exigència i la dedicació d'escriptors com ell i com Carner, tal volta hi hauria un buit en la història de la literatura catalana del segle xx. Encara més, és un plaer llegir algunes de les seves cartes dirigides a personalitats com Pi i Sunyer, atès que il·lustren la personalitat i el grau d'implicació de l'autor.

Deixant de banda la perspectiva històrica, Isarch posa el focus en els textos i ressegueix les traces de la cultura occidental en el corpus de Pere Quart. Defensa que el diàleg amb la tradició és quelcom de coherent i funcional en la seva poètica i que pot adoptar almenys tres formes: l'ús de mites bíblics o de la mitologia clàssica, les referències a altres escriptors i el joc amb les expectatives creades pels moviments o pels gèneres literaris.

Així doncs, l'autonomia de les intervencions enriqueix el recull i atorga llibertat al lector. A tall d'exemple, és possible una lectura que ressegueixi un autor en concret. Per contra, d'aquesta mateixa qualitat es deriva la repetició de certes dades i textos: *peccata minuta*. Al cap i a la fi, la reiteració és pedagògica i permet de ressituar-se.

El Noucentisme va encetar una tasca de construcció nacional que la Colla de Sabadell va secundar. Malauradament, els seus esforços van resultar estroncats per uns fets històrics ben coneguts. Malgrat que han estat parcialment oblidades, les seves accions no resultaren estèrils: ho demostra una certa continuïtat en la producció literària. Dirigir l'esguard envers el mirall de la història permet de trobar un projecte exemplar que encara és vigent. Com indiquen Foguet i Gassol, vindicar la Colla significa vindicar no només el nostre passat, sinó també un possible futur. És per aquest motiu que *L'humor constructiu* és necessari.

Prenguem les armes: prenguem les lletres i l'humor.

NÚRIA BAÑOS
Universitat Autònoma de Barcelona
nuria.banoss@e-campus.uab.cat